



# socialmedicinsk tidskrift

**femtiotredje årgången dec 1976 häfte 10**

Industrivägen 13, Solna. Tfn 08/83 20 83

Postadress: Fack, 104 01 Stockholm 60

Postgiro 11 79-1

Allmän redaktion:

Claes-Göran Westrin, redaktör och ansvarig utgivare

Axel Gisslén, biträdande redaktör

Brita Bahrton, redaktionssekreterare

Redaktionsutskott:

Ragnar Berfenstam, professor i socialmedicin, Uppsala

Per Bjurulf, professor i socialmedicin, Linköping

Arne Borg, bitr. socialdirektör, Stockholm

Olle Höök, professor i medicinsk rehabilitering, Göteborg

Gunnar Inghe, professor i socialmedicin, Stockholm

Bertil Johansson, socialchef, Örebro

Bengt Lindegård, professor i socialmedicin, Göteborg

Gunnar Lindgren, professor i socialmedicin, Lund

John Lovén, socialchef, Huddinge

Birger Stark, socialchef, Sundsvall

Georg Svahn, socialdirektör, Stockholm

Bengt Söderberg, socialchef, Solna

## Samverkan mellan socialvård och psykiatrisk vård

Detta temanummer behandlar frågor om samverkan mellan social och psykiatrisk vård.

Det är frågor som aktualiseras inom olika delar av psykiatrins olika verksamhetsområden och inom olika former av social verksamhet. De behöver behandlas från många aspekter: vårdideologiska, vårdorganisatoriska, vad gäller arbetsmetodik och resursfrågor, utbildningsfrågor osv.

Det är också frågor som under senare år behandlats i många olika sammanhang. I olika utredningar, som i socialutredningen, socialstyrelsens expertrapport om psykiatriska vårdens målsättning och organisation, den s k KOS-utredningen, fosterbarnsutredningen m m. I utvecklingsarbete ute på fältet runt om i landet och också i särskilda projektarbeten, samverkan i institutionsvården i Malmöhus län.

Artiklarna i detta nummer har syftat till att ge exempel på sådant utvecklingsarbete. Men de utgör först och främst försök att ge överblick över den månggrenade och mångskiftande problematiken. Åtskilligt av det skrivna baseras på

rekommendationer från nyss nämnda utredningar, och är närmast en skiss av den samverkan vi skulle kunna hoppas på mot slutet av detta decennium.

Men till dess återstår lång tid. Mycket behöver göras dessförinnan — det visar inte minst en aktuell redovisning som genomförts av socialstyrelsen rörande olika samverkansformer.

Vad ligger då närmast till hands att inrikta ansträngningarna på?

Två saker är — tror jag — viktigare än något annat: utbildning och person-kontakter.

Gärna båda i förening.

Allra bäst är givetvis om sådana insatser kan starta tidigt i respektive yrkes-gruppers utveckling. För egen del tycker jag det är glädjande att utbildningen för medicinare när det gällt socialarbete och socialvårdens villkor med tiden kommit att väsentligt förbättras. Lite beklagligt är att tidigare initiativ med gemensamma grupparbeten för socionomstuderande och medicinstuderande kommit av sig. Ännu mer bekymmersamt är att informationen om psykiatri och dess arbetsformer är minst sagt bristfällig vid flertalet socialhögskolor. Detta framgår av en aktuell enkät som också ger vid handen att utrymmet för sådan information tycks ha minskat i stora delar av socionomutbildningen. Om orsakerna till denna minskning kan här endast spekuleras. Mycket av ifrågasvarande undervisning har givits som extraknäck av olika läkare och det kan ha medfört pedagogiska brister. Andra orsaker som angivits har varit anti-psykiatriska strömningar hos de studerande.

Låt oss lämna frågan om orsakerna därhän och konstatera att det under alla förhållanden är en utveckling med ogynnsamma följder. Unga socionomer som inte fått en något så när ingående och riktig information om psykiatri och dess arbetsvillkor är dåligt skickade när de skall samarbeta med den psykiatriska sektorn — och naturligtvis än mindre lämpade att påbörja tjänstgöring inom psykiatri. Man får hoppas att det skall vara möjligt att i dessa fall ändra vederbörande socialhögskolors läroplaner — och att psykiatri skall vara kapabel att ställa upp med lämpade lärarkrafter.

Men utbildningsinsatser kan etableras också utanför de reguljära utbildningsinstitutionerna. Inom mitt eget verksamhetsområde har vi försökt att med enkla medel kombinera sådana insatser med försök att få till stånd närmare person-kontakter mellan psykiatri och socialvården. Det har skett genom utbytesauskultation — på så sätt att tex alla socialassistenter på en viss socialbyrå auskulterat en eller flera dagar på vår psykiatriska klinik och på motsvarande sätt personalen på mottagningen och vårdavdelningen auskulterat på socialbyrån.

Erfarenheterna av detta arrangemang har varit omvittnat goda.

Kan det vara så att det kanske finns en rad liknande ganska enkla åtgärder som kan vara oss till nytta i det praktiska arbetet?

Kanske vi inte behöver vänta på att socialutredningen, fosterbarnsutredningen, alla tänkbara psykiatriutredningar osv skall förverkligas för att vi i vår egen verksamhet skall få en bättre samverkan mellan socialarbetare och medarbetare i den psykiatriska verksamheten?

**Claes-Göran Westrin**